

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 lipca 2016 roku Sąd Rejonowy w Płocku po rozpoznaniu spraw:

I. z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. przeciwko (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. o zapłatę 848,70 zł,

II. z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. przeciwko (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. o zapłatę 1.758,90 zł,

III. z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. przeciwko (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. o zapłatę 664,11 zł,

IV. z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. przeciwko (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. o zapłatę 1.660,50 zł,

orzekł w następujący sposób:

I. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 616,38 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 25.01.2015 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 15,55 zł tytułem zwrotu kosztów procesu; oddalił powództwo w pozostałej części;

II. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 656,47 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 27.12.2014 roku do dnia zapłaty; oddalił powództwo w pozostałej części; zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 358,63 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 70,16 wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15.12.2014 roku do dnia zapłaty; oddalił powództwo w pozostałej części; zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 487,17 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 537,12 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23.01.2015 roku do dnia zapłaty; oddalił powództwo w pozostałej części; zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 444,37 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

V. nakazał ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Płocku kwotę 580,78 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,

VI. nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Płocku kwotę 359,22 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na bezspornych okolicznościach sprawy:

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. pozwem z dnia 05.02.2015r. wniósł o zasądzenie od (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. kwoty 848,70 zł wraz z odsetkami od dnia 25 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu. Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 17.04.2015 roku, sygn. akt V GNc 278/15, Sąd Rejonowy w Płocku uwzględnił powództwo w całości. Pozwany w sprzecznie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu. Pozwany kwestionował niezbędny czas najmu pojazdu zastępczego oraz zastosowaną stawkę najmu.

Powyższa sprawa była prowadzona pod sygn. akt V GC 822/15.

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. wniósł o zasądzenie od (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. kwoty 1.758,90 zł wraz z odsetkami od dnia 27 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. Nakazem zapłaty z dnia 17.04.2015 roku, sygn. akt V GNc 275/15, wydanym w postępowaniu upominawczym Sąd Rejonowy w Płocku uwzględnił powództwo w całości. Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwany wskazał, że uznał swoją odpowiedzialność co do zasady, wypłacając tytułem odszkodowania kwotę 2.841,30 zł, nie kwestionując okresu najmu (22 dni), a jedynie wysokość czynszu najmu uznając, że została zawyżona w stosunku do przeciętnych cen rynkowych pojazdów klasy C. Powyższa sprawa była prowadzona pod sygn. akt V GC 837/15.

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. pozwem z dnia 05.02.2015r. wniósł o zasądzenie od (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. kwoty 664,21 zł wraz z odsetkami od dnia 15 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu. Nakazem zapłaty z dnia 17.04.2015 roku sygn. akt V GNc 272/15 wydanym w postępowaniu upominawczym Sąd Rejonowy w Płocku uwzględnił powództwo w całości. Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa w całości. Ponadto pozwany wniósł o zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwany wskazał, że uznał swoją odpowiedzialność co do zasady, wypłacając tytułem odszkodowania kwotę 565,79 zł, nie kwestionując okresu najmu (4 dni), a jedynie wysokość czynszu najmu uznając, że została zawyżona w stosunku do przeciętnych cen rynkowych pojazdów klasy C. Sprawa była prowadzona pod sygn. akt V GC 838/15.

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. pozwem z dnia 05.02.2015r. wniósł o zasądzenie od (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. kwoty 1.660,50 zł wraz z odsetkami od dnia 23.01.2015 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu. Nakazem zapłaty z dnia 17.04.2015 roku, sygn. akt V GNc 277/15 wydanym w postępowaniu upominawczym, Sąd Rejonowy w Płocku uwzględnił powództwo w całości. Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwany wskazał, że uznał swoją odpowiedzialność co do zasady, wypłacając tytułem odszkodowania kwotę 2.324,70 zł, nie kwestionując okresu najmu (18 dni), a jedynie wysokość czynszu najmu uznając, że została zawyżona w stosunku do przeciętnych cen rynkowych pojazdów klasy C. Sprawa była prowadzona pod sygn. akt V GC 844/15.

Postanowieniem z dnia 23.09.2015 roku powyższe sprawy zostały połączone do wspólnego rozpoznania.

Jednocześnie Sąd Rejonowy na potrzeby sprawy V GC 822/15 ustalił, że w dniu 03.10.2014 r. doszło do kolizji drogowej pojazdu R. S. i K. S. marki O. (...) o nr rej. (...) z innym pojazdem, sprawcą kolizji, a który to pojazd miał ubezpieczenie OC w (...) spółka akcyjna z siedzibą w W.. Poszkodowani mają miejsce zamieszkania w P., zaś szkodę zgłosili pozwanemu w dniu 03.10.2014 roku, poszkodowany w dniu 04.10.2014 roku zlecił naprawę swojego pojazdu firmie (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P., a na czas naprawy w dniu 20.10.2014 r. poszkodowany wynajął od w/w spółki samochód zastępczy marki C. (...) o nr rejestracyjnym (...), za stawkę czynszu najmu uzależnioną od czasu trwania najmu, bez limitu przejechanych kilometrów. W dniu 31.10.2014 roku zakończyła się naprawa. Poszkodowany wynajmował auto zastępcze w okresie od 20.10.2014 roku do 31.10.2014 roku i z tym dniem został podpisany przez strony protokół zdania pojazdu zastępczego. Za usługę najmu została wystawiona faktura z dnia 31.10.2014 roku na kwotę 1.740,00 zł netto. Warsztat obciążył poszkodowanego jedynie za okres 12 dni i przyjął stawkę 145 zł netto. Umową z dnia 20.10.2014 roku poszkodowany przelał na rzecz (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wierzytelności z tytułu odszkodowania z polisy OC sprawcy za szkodę komunikacyjną w pojeździe O. (...) o nr rej. (...). W dniu 11.12.2014 roku została zawarta pomiędzy (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. a powodem (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. umowa o powierniczy przelew wierzytelności z tytułu odszkodowania z polisy OC sprawcy za szkodę komunikacyjną w pojeździe O. (...) o nr rej. (...). Pismem z dnia 08.12.2014 roku pozwany przyznał na rzecz poszkodowanego kwotę odszkodowania 1.291,50 zł za najem pojazdu zastępczego.

W zakresie sprawy o sygn. akt V GC 837/15 Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 08.07.2014 roku doszło do kolizji drogowej pojazdu będącego własnością E. C. marki P. (...) o nr rej. (...) z innym pojazdem, sprawcą kolizji, a który to pojazd miał ubezpieczenie OC w (...) spółka akcyjna z siedzibą w W.. Poszkodowana ma miejsce zamieszkania w G. pod P..

Zgłosiła szkodę pozwanemu w dniu 08.07.2014 roku. Jednocześnie poszkodowany w tym samym dniu zlecił naprawę swojego pojazdu firmie (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P., a na czas naprawy w dniu 23.07.2014 roku poszkodowana wynajęła od w/w spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. samochód zastępczy marki P. (...) o nr rejestracyjnym (...) za stawkę czynszu najmu uzależnioną od czasu trwania najmu, bez limitu przejechanych kilometrów. Poszkodowany wynajmował auto zastępcze w okresie od 23.07.2014 roku do 13.08.2014 roku i z tym dniem został podpisany przez strony protokół zdania pojazdu zastępczego. Za usługę najmu została wystawiona faktura z dnia 28.08.2014 roku na kwotę 4.930,00 zł netto, zmieniona korektą z dnia 12.11.2014 r na kwotę 3.740,00 zł netto. Obejmowała ona okres 22 dni przy stawce dobowej 170 zł netto. Umową z dnia 23.07.2014 roku poszkodowany przełał na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wierzytelności z tytułu odszkodowania z polisy OC sprawcy za szkodę komunikacyjną w pojeździe P. (...) o nr rej. (...). W dniu 04.11.2014 roku została zawarta pomiędzy (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. a powodem (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. umowa o powierniczy przelew wierzytelności z tytułu odszkodowania z polisy OC sprawcy za szkodę komunikacyjną w pojeździe P. (...) o nr rej. (...). W dniu 17.11.2014 roku pozwany przyznał na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 2.841,30 zł odszkodowania za najem pojazdu zastępczego.

W zakresie sprawy o sygn. akt V GC 838/15 Sąd Rejonowy ustalił, iż w dniu 17.08.2014r doszło do kolizji drogowej pojazdu stanowiącego własność R. B. marki P. (...) o nr rej. (...) z innym pojazdem, sprawcą kolizji, który to pojazd miał ubezpieczenie OC w (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W.. Poszkodowany ma miejsce zamieszkania w P. i zgłosił szkodę pozwanemu w dniu 16.09.2014 roku. Jednocześnie poszkodowany w dniu 09 października 2014 r zlecił naprawę swojego pojazdu firmie (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P., a na czas naprawy – w dniu 23.10.2014 r. poszkodowany wynajął od w/w spółki samochód zastępczy marki P. (...) o nr rejestracyjnym (...) za stawkę czynszu najmu uzależnioną od czasu trwania najmu, bez limitu przejechanych kilometrów. Poszkodowany wynajmował auto zastępcze w okresie od 23.10.2014 roku do 26.10.2014 roku i z tym dniem został podpisany przez strony protokół zdania pojazdu zastępczego. Za usługę najmu została wystawiona faktura z dnia 28.08.2014 roku na kwotę 4.930,00 zł netto zmieniona korektą z dnia 30.10.2014 r na kwotę 1.000,00 zł netto. Obejmowała ona okres 4 dni przy stawce dobowej w kwocie 250 zł netto. Umową z dnia 23.10.2014 roku poszkodowany przełał na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wierzytelności z tytułu odszkodowania z polisy OC sprawcy za szkodę komunikacyjną w pojeździe P. (...) o nr rej. (...). W dniu 30.10.2014 roku została zawarta pomiędzy (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. a powodem (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. umowa o powierniczy przelew wierzytelności z tytułu odszkodowania z polisy OC sprawcy za szkodę komunikacyjną w pojeździe P. (...) o nr rej. (...). W dniu 03.11.2014 roku pozwany przyznał na rzecz poszkodowanego odszkodowanie w kwocie 460,00 zł za najem pojazdu zastępczego, a następnie w dniu 05.12.2014 roku odszkodowanie w kwocie 808,31 zł, w tym kwotę 105,80 zł tytułem najmu pojazdu zastępczego.

W zakresie sprawy o sygn. akt V GC 844/15 Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 27.10.2014 roku doszło do kolizji drogowej pojazdu będącego własnością W. M. marki C. (...) o nr rej. (...) z innym pojazdem, sprawcą kolizji, a który to pojazd miał ubezpieczenie OC w (...) spółka akcyjna z siedzibą w W.. Poszkodowany ma miejsce zamieszkania w P. i zgłosił szkodę pozwanemu w dniu 27.10.2014 roku. Jednocześnie poszkodowany w dniu 27.10.2014 roku zlecił naprawę swojego pojazdu firmie (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P., a na czas naprawy, w tym samym dniu poszkodowany wynajął od w/w spółki samochód zastępczy marki P. (...) o nr rejestracyjnym (...) za stawkę czynszu najmu uzależnioną od czasu trwania najmu, bez limitu przejechanych kilometrów. Poszkodowany wynajmował auto zastępcze w okresie od 28.10.2014 roku do 14.11.2014 roku i z tym dniem został podpisany przez strony protokół zdania pojazdu zastępczego. Za usługę najmu została wystawiona faktura z dnia 17.11.2014 roku na kwotę 3.240,00 zł netto. Umową z dnia 27.10.2014 roku poszkodowany przełał na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wierzytelności z tytułu odszkodowania z polisy OC sprawcy za szkodę komunikacyjną w pojeździe C. (...) o nr rej. (...). W dniu 20.11.2014 roku została zawarta pomiędzy (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. a powodem (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. umowa o powierniczy przelew wierzytelności z tytułu odszkodowania z polisy OC sprawcy za szkodę komunikacyjną w pojeździe C. (...) o

nr rej. (...). W dniu 20.01.2015 roku pozwany przyznał tytułem odszkodowania na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 2.324,70 zł.

W toku postępowania przed Sądem I instancji został przeprowadzony dowód z opinii biegłego Z. K., który ocenił, iż w badanym okresie wynajmu pojazdu stawki wynoszą:

- w przypadku wynajmu na okres do 12 dni przy uwzględnieniu danych z terenu W. jak i P. zawierała się od 73,17 zł do 129,26 zł netto za dobę wynajmu, a w przypadku ofert z terenu P. stawka zawierała się w przedziale od 108,45 zł do 129,26 zł netto;
- w przypadku wynajmu na okres do 22 dni przy uwzględnieniu danych z terenu W. jak i P. zawierała się od 97,16 zł do 129,26 zł netto za dobę wynajmu, a w przypadku ofert z terenu P. stawka zawierała się w przedziale od 103,43 zł do 129,26 zł netto;
- w przypadku wynajmu na okres do 4 dni przy uwzględnieniu danych z terenu W. jak i P. zawierała się od 73,17 zł do 129,26 zł netto za dobę wynajmu, a w przypadku ofert z terenu P. stawka zawierała się w przedziale od 117,07 zł do 129,26 zł netto;
- w przypadku wynajmu na okres do 18 dni przy uwzględnieniu danych z terenu W. jak i P. zawierała się od 55,55 zł do 129,26 zł netto za dobę wynajmu, a w przypadku ofert z terenu P. stawka zawierała się w przedziale od 103,72 zł do 129,26 zł netto.

Ponadto biegły w sprawie V GC 822/15 wyliczył niezbędny okres na przywrócenie pojazdu do stanu poprzedniego z uwzględnieniem także technologicznego czasu naprawy i wszystkich niezbędnych czynności jakie wykonuje się przy naprawie – na 12 dni. Okres ten obejmuje niezbędny czas na dokonanie oględzin, weryfikację kosztorysu przez pozwanego, oczekiwanie na części i sam czas trwania naprawy.

W zakresie ustalenia stawek funkcjonujących na rynku wynajmu pojazdów zastępczych, Sąd Rejonowy oparł się na opinii biegłego.

Również w zakresie ustalenia okresu wynajmu w sprawie V GC 822/15 w świetle niekwestionowanej przez strony opinii biegłego w tym zakresie Sąd Rejonowy ocenił, iż okres 12 dni był niezbędny na dokonanie naprawy przedmiotowego pojazdu.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy biorąc za podstawę art. 822 § 1 k.c. i art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych uznał odpowiedzialność pozwanego w przedmiotowej sprawie. Sąd Rejonowy wskazał, iż z opinii biegłego jednoznacznie wynika, że przyjęta stawka przez powoda we wszystkich czterech połączonych do wspólnego rozpoznania sprawach nie występuje na rynku lokalnym i jest zawyżona. Z tego też względu Sąd przyjął najwyższą stawkę, jaka występuje na rynku lokalnym poszkodowanego w przypadku każdej z umów.

Wobec powyższego, w przypadku 1. sprawy, przy 12 dniowym okresie najmu, należna kwota od pozwanego z tego tytułu to kwota 129,26 zł x 12 dni + 23% podatek VAT = 1.907,88 zł, którą to kwotę Sąd pomniejszył o kwotę wypłaconą w toku likwidacji szkody i zasądził na rzecz powoda kwotę 616,38 zł.

W przypadku 2. sprawy, przy 22 dniowym okresie najmu, należna kwota od pozwanego z tego tytułu to kwota 129,26 zł x 22 dni + 23% podatek VAT = 3.497,77 zł, którą to kwotę Sąd pomniejszył o kwotę wypłaconą w toku likwidacji szkody i zasądził na rzecz powoda kwotę 656,47 zł.

W przypadku 3. sprawy przy 4 dniowym okresie najmu, należna kwota od pozwanego z tego tytułu to kwota 129,26 zł x 4 dni + 23% podatek VAT = 635,96 zł, którą to kwotę Sąd pomniejszył o kwotę wypłaconą w toku likwidacji szkody i zasądził na rzecz powoda kwotę 70,16 zł.

W przypadku 4. sprawy, przy 18 dniowym okresie najmu, należna kwota od pozwanego z tego tytułu to kwota 129,26 zł x 18 dni + 23% podatek VAT = 2.861,82 zł, którą to kwotę Sąd pomniejszył o kwotę wypłaconą w toku likwidacji szkody i zasądził rzecz powoda kwotę 537,12 zł.

O odsetkach od tak obliczonych kwot Sąd Rejonowy orzekł mając na względzie treść art. 481 k.c. O kosztach procesu Sąd orzekł mając na uwadze treść art. 98 k.p.c. i art. 100 k.p.c. zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu.

Od powyższego wyroku apelację wniósł powód, zaskarżając go części tj. w pkt. 1.2, II.2 i 3, III.2 i 3, IV.2 i 3 i V. Skarżący zarzucił mu naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, a w szczególności: art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez uznanie przez Sąd I instancji, iż należało wykluczyć z zakresu analizy stawek najmu pojazdu zastępczego klasy C i B ceny stosowane przez lokalne serwisy naprawcze, w których wynajem pojazdów nie stanowi działalności głównej. Apelujący zarzucił również naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 308 k.p.c. i art. 245 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nieuzasadnione pominięcie dowodu z przedłożonych do pozwów wydruków ze stron internetowych wypożyczalni: sixt.pl, avis.pl; oraz naruszenie art. 248 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez niedopuszczenie wniosku o zobowiązanie wskazanych w pkt. 10 ust. 13 petitum pozwów podmiotów do przedłożenia cennika. Powód zarzucił również naruszenie prawa materialnego art. 361 i 363 k.c. poprzez błędną wykładnię i uznanie, iż przyznane odszkodowanie nie musi pokrywać w całości poniesionych przez poszkodowanego, udokumentowanych i uzasadnionych kosztów wynikających z konieczności wynajęcia pojazdu zastępczego na skutek zaistniałej szkody.

Wobec tak sformułowanych zarzutów apelacji skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwot dochodzonych w pozwie oraz kosztów procesu za obie instancje. Ewentualnie skarżący wnosił również o uchylenie kwestionowanego wyroku w zaskarżonej części oraz o przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację pozwany wnosił o jej oddalenie i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja strony powodowej okazała się bezzasadna, co musiało skutkować jej oddaleniem.

Trzeba tu podnieść, iż ustalenia dokonane przez Sąd I instancji, Sąd Okręgowy przyjął za własne. Sąd Odwoławczy aprobuje rozstrzygnięcie Sądu I instancji, który w sposób prawidłowy, obiektywny – zgodnie z dyrektywami określonymi w art. 233 § 1 k.p.c. ocenił materiał dowodowy zgromadzony w sprawie i na jego podstawie poczynił prawidłowe ustalenia w zakresie niezbędnym do rozpoznania żądania powódki. Co więcej, powód nie wykazał, aby Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, a samo przekonanie strony co do innej oceny poszczególnych dowodów i ich ważności nie wystarcza do przyjęcia uchybienia przepisom procedury cywilnej. Zarzuty apelacji sprowadzają się w zasadzie do polemiki z prawidłowymi i logicznymi ustaleniami Sądu I instancji.

Zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Powołany przepis stanowi wyraz obowiązującej w procedurze cywilnej zasady swobodnej oceny dowodów. Ocena wiarygodności i mocy dowodowej poszczególnych środków dowodowych stanowi podstawowe zadanie sądu orzekającego, przy czym powinna być ona dokonana w sposób konkretny, w oparciu o cały zebrany w sprawie materiał dowodowy. W niektórych przypadkach ustawodawca „narzuca” określoną moc dowodową danego środka (np. art. 11, 246, 247 k.p.c.). Przyjmuje się, że moc dowodowa oznacza siłę przekonania o istnieniu lub nieistnieniu weryfikowanego w postępowaniu dowodowym faktu, uzyskaną przez sąd wskutek przeprowadzenia określonych środków dowodowych. Z kolei wiarygodność danego dowodu wynika z jego indywidualnych cech i obiektywnych okoliczności, za względu na które zasługuje on w ocenie sądu na wiarę lub nie (zob. J. Klich-Rump, Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia sądowego w procesie cywilnym, Warszawa 1977, s. 132 i n.). Przy czym swobodna ocena dowodów nie może być dowolna. Z tych względów przyjmuje się,

że jej granice wyznaczone są przez kryteria: logiczne, ustawowe i ideologiczne (zob. wyr. SN z 12.2.2004 r., II UK 236/03, Legalis). Sąd ma obowiązek wyprowadzenia z zebranego w sprawie materiału dowodowego wniosków poprawnych logicznie. Czynniki ustawowe ogranicza sąd w możliwości dokonania oceny jedynie tych dowodów, które zostały prawidłowo przeprowadzone, według reguł określonych przez ustawodawcę, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności (post. SN z 11.7.2002 r., IV CKN 1218/00, Legalis; wyrok SN z 9.3.2005 r., III CK 271/04, Legalis). Oznacza to, że przy ocenie mocy i wiarygodności dowodów sąd bierze pod rozwagę nie tylko „materiał dowodowy”, ale także wyjaśnienia informacyjne stron, oświadczenia, zarzuty przez nie zgłaszane, zachowanie się stron podczas procesu przejawiające się np. w odmowie lub utrudnieniach w przeprowadzeniu dowodów, itp. (wyrok SN z 24.3.1999 r., I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000, Nr 10, poz. 382). W kontekście przedstawionych rozważań, Sąd Okręgowy uznał za prawidłowe ustalenia poczynione przez Sąd I instancji. Wszystkie zarzuty apelacyjne sprowadzają się w sumie do kwestionowania ustaleń Sądu Rejonowego w zakresie stawek najmu pojazdów zastępczych we wszystkich czterech połączonych sprawach, w tym pominięcie dowodów z dokumentów prywatnych w postaci cenników podmiotów trzecich i oparcie się w ocenie materiału dowodowego sprawy na opinii biegłego przeprowadzonej w sprawie.

Po pierwsze należy się odnieść do zarzutu powoda w postaci pominięcia przez Sąd dowodu z dokumentów zaofiarowanych przez powoda w postaci cenników i nieuzasadnienie swojej decyzji w pisemnym uzasadnieniu orzeczenia. Otóż Sąd Rejonowy w sposób szczegółowy odpowiadający wymogom z art. 328 § 2 k.p.c. wskazał, iż nie brał pod uwagę wydruków ze stron internetowych załączonych do pozwu w zakresie stawek w wypożyczalniach samochodowych, zarówno tych lotniskowych, najdroższych, jak i z cenników najtańszych wypożyczalni występujących na rynkach lokalnych. Albowiem analiza wydruków internetowych przez Sąd nie może zastąpić wiedzy specjalistycznej biegłego, wobec kwestionowania przez pozwanego stawek stosowanych przez powoda jako stawek rynkowych, a także wobec kwestionowania okresu wynajmu w sprawie V GC 822/15. W tym celu został więc dopuszczony dowód z opinii biegłego, który jako jedyny mógł doprowadzić do prawidłowej i kompleksowej analizy powyższych okoliczności. W takich okolicznościach sprawy, przy dopuszczeniu dowodu z opinii specjalisty prawidłowo postąpił Sąd Rejonowy nie uwzględniając jako dowodu w sprawie pism od osób trzecich dotyczących stosowanych przez nich stawek najmu. Takie pisma zawierają jedynie oświadczenia wiedzy odnoszące się do określonych faktów, i dlatego nie mogły zostać uznane przez Sąd Rejonowy za dowody. Tak więc, gdyby Sąd Rejonowy przyjął zawnioskowane przez powoda pisma naraziłby się na naruszenie zasady ustności, bezpośredniości i swobodnej oceny dowodów obowiązującej w polskim prawie procesowym. Już tylko na marginesie Sąd Okręgowy wskazuje, że Sąd I instancji postępując prawidłowo, szczegółowo uzasadnił swe stanowisko w postaci oddalenia wniosków dowodowych strony powodowej zawarte w pkt. 10.13 pozwów, wskazując jako jego uzasadnienie art. 245 k.p.c.

Również zarzuty pozwanego pod adresem nieprawidłowej oceny materiału dowodowego i naruszenia art. 233 k.p.c. czy 278 k.p.c. są gołosłowne i niczym nie uzasadnione. Jak wynika bowiem z opinii biegłego sporządzonej w sprawie, stawki najmu zastosowane przez powoda były nadmierne. W takim kontekście zarzut apelacji o naruszeniu przez Sąd przepisu art. 278 k.p.c. jest jak najbardziej niezasadny. Zwłaszcza, że powód nie zgłaszał żadnych uwag do ostatniej opinii biegłego – i jej nie kwestionował. Brak również w aktach sprawy wiadomości odnośnie sygnalizowania Sądowi zastrzeżeń w trybie art. 162 k.p.c. Jak słusznie i logicznie wywiódł Sąd Rejonowy, w celu określenia stawek najmu pojazdów w pierwszej kolejności należało dokonać analizy podmiotów świadczących tego typu usługi z uwzględnieniem sytuacji rynku lokalnego i charakteru podmiotów świadczących tego typu usługi. Jak słusznie wyjaśnił biegły, inny charakter mają usługi świadczone w postaci wynajmu pojazdów przy lotniskach, inne w przypadku warsztatów. Tym samym prawidłowe jest rozumowanie Sądu I instancji, które Sąd Okręgowy przyjmuje jako własne, że nie wystarczającym jest odnoszenie się tylko i wyłącznie do wskazanych przez strony podmiotów, albowiem brak jest jakichkolwiek danych, czy podmioty te stanowią odpowiednią reprezentację rynku firm zajmujących się wynajmem pojazdów zastępczych, a w szczególności czy mają one wpływ na ceny rynku wynajmu pojazdów jako podstawowego przedmiotu prowadzonej działalności gospodarczej. Co więcej, słuszna była decyzja, aby przy ocenie stawek obowiązujących na rynku nie uwzględniać warsztatów świadczących również usługi wynajmu, albowiem jak wytłumaczył biegły, podmioty te nie dysponują dużą flotą pojazdów, a najem stanowi dodatkową usługę,

nie będąc głównym przedmiotem prowadzonej działalności, co bez wątpienia wpływa na ceny i jakość świadczonej usługi wynajmu. Tym samym z uwagi na ograniczony zakres floty pojazdów oraz powiązanie go z usługą naprawy są one przeznaczone głównie dla klientów zlecających naprawę. Dodatkowo, co ważniejsze, sposób rozliczenia tego typu umów ma charakter bezgotówkowy, gdzie płatnikiem nie jest najemca, ale ubezpieczyciel sprawcy. Oznacza to, iż przy ustaleniu stawki najmu nie obowiązuje zasada popytu i podaży, czego dowodem jest fakt, iż odbywa się to w oparciu o oferty innych podmiotów wybrane przez warsztat, zaś warsztat może sobie dowolnie ustalać stawkę najmu uznając, iż ostatecznie ma ją zapłacić ubezpieczyciel sprawcy szkody zobowiązany do tego na podstawie przepisów ustawy. W takiej sytuacji przyjęcie jako podstawy ceny rynkowej umów, gdzie kwestia ceny nie jest przedmiotem negocjacji, nie zależy od normalnego rynku wynajmu pojazdów zastępczych, bo finalnie ma ją zapłacić ubezpieczyciel jako cenę rynkową, prowadziłoby do naruszenia prawa materialnego. Z tych też względów argumentacja Sądu I instancji, przemawiająca za pominięciem cen oferowanych przez warsztaty, przy określeniu cen rynkowych w zakresie najmu pojazdów zastępczych, wydaje się jak najbardziej logiczna i zgodna z zasadą swobodnej oceny materiału dowodowego sprawy.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy stosując procedurę cywilną dokonał właściwej interpretacji przepisów prawa materialnego do zastanego stanu faktycznego. W sprawie nie zachodzą wbrew zarzutom pozwanego uchybienia prawa materialnego w postaci art. 361 k.c. czy art. 822 i 805 k.c. Trzeba pamiętać, że szkoda majątkowa jest różnicą między stanem majątkowym poszkodowanego, który powstał po wystąpieniu zdarzenia powodującego uszczerbek, a stanem, jaki by istniał, gdyby zdarzenie nie nastąpiło. Jednocześnie na podstawie art. 361 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania z którego szkoda wynikła, a w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządono. Norma ta wprowadza więc zasadę pełnego odszkodowania, a pojęcie szkody obejmuje w szczególności konieczność poniesienia wydatków powstałych w następstwie zdarzenia wywołującego szkodę, byle byłyby one celowe i wystarczająco uzasadnione. Wydatki te niewątpliwie stanowią stratę, gdyż prowadzą albo do zmniejszenia aktywów albo do zwiększenia pasywów u poszkodowanego. Naprawienie tej szkody wyznaczone jest każdorazowo przez normalny związek przyczynowy między zdarzeniem wywołującym uszczerbek a szkodą. Wysokość odszkodowania jest zaś limitowana kwotą określoną w umowie ubezpieczenia i nie może być wyższa od poniesionej szkody (art. 824 1 § k.c.). W jego ramach poszkodowany może żądać pokrycia kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres, w którym nie było możliwe korzystanie z pojazdu, który uległ uszkodzeniu (uzasadniony okres najmu). Tym samym Sąd Okręgowy ustalenia Sądu I instancji, w zakresie wysokości stawki najmu pojazdu zastępczego przy uwzględnieniu cen kształtujących się na wolnym rynku lokalnym poszkodowanych w okresie szkody, przyjmuje jako swoje.

Wobec powyższego, nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji powoda, Sąd Okręgowy na mocy art. 385 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

O kosztach procesu w postępowaniu odwoławczym Sąd Okręgowy rozstrzygnął w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zasądzając od strony przegrywającej postępowanie apelacyjne – powoda na rzecz pozwanego koszty poniesione przez tą stronę w postępowaniu apelacyjnym. Wynagrodzenie pełnomocnika reprezentującego pozwanego będącego radcą prawnym zostało ustalone we wszystkich połączonych do wspólnego rozpoznania sprawach po uwzględnieniu wartości przedmiotu zaskarżenia na podstawie § 2 w zw. z §10 ust.1 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 poz. 1804), tj. w pierwszej sprawie 120 zł, a w każdej z pozostałych trzech spraw po 180 zł, co łącznie dało kwotę 660 zł.

Ryszard Badio	Bartosz Kaźmierak	Magdalena Rychter-Raj
---------------	-------------------	-----------------------